

УДК 316

¹Олександр Матвійчук, ²Анатолій Довгань

¹Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, Україна

²Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПОЛІТИЧНИЙ МЕНТАЛІТЕТ: СТИЛІ ЛІДЕРСТВА

Olexandr Matviychuk, Anatoliy Dovgan

POLITICAL MENTALITY: LEADERSHIP STYLES

Лідерство є багатограним поняттям. При його розгляді, слід взяти до уваги характер самого лідера, властивості його конститuentів (прибічників, виборців і, ширше, усіх політичних суб'єктів, взаємодіючих з цим лідером), взаємозв'язок між лідером і його конститuentами, а також конкретну ситуацію, в яких лідерство здійснюється. Ці чотири моменти безпосередньо відбиті у вигляді чотирьох збірних образів лідерства: великої людини, служителя, торговця і пожежника.

Велику людину, відрізняє своє бачення дійсності. У них "є мрія", заради здійснення якої вони нерідко прагнуть змінити політичну систему. Для розуміння цієї форми лідерства необхідно знати особисті якості людини, яка очолює своїх прибічників в русі до деякої мети. Лідер формує політичну проблематику.

Образ служителя засвоює той політик, який прагне виступати в ролі виразника інтересів своїх прибічників. Саме їх бажання виражає лідер і діє від їх імені. На практиці лідери такого типу керуються тим, що чекають, в що вірять і чого потребують їх виборці. Виборці формулюють ті завдання, які стають центральними для лідера.

Для лідера-торговця важлива здатність переконати. Завдяки ній конститuentи "купують" його плани або ідеї, залучаються до їх здійснення. В цьому випадку лідерство ґрунтується на взаємовідносинах, які лідер встановлює зі своїми виборцями. Значення набувають здібності самого лідера і та стратегія, до якої він прибігає, щоб добитися підтримки своєї політики і її здійснення.

Лідери-пожежники займаються гасінням пожеж, тобто реагують на ті проблеми, які докільля пред'являє їх конститuentам. Подібні лідери відгукуються на породжені ситуацією події і проблеми.

На практиці більшість лідерів використовують усі чотири образи лідерства в різному порядку і поєднанні. Лідери приводять свої власні інтереси у відповідність з інтересами своїх конститuentов за допомогою розвитку таких взаємин з ними, коли враховувався б контекст кожного конкретного моменту. Більш ефективно діючі лідери створюють коаліції, які підтримують їх позицію в обмін на виконання частини найбільш насущних вимог конститuentов. При дослідженні діяльності національних політичних лідерів у сфері зовнішньої політики, встановлено що прояви лідерства є набагато складнішими. Якщо лідери повністю не ізолюються, вони вимушені грати роль посередників між своїми конститuentами і керівниками інших націй і міжнародних організацій. Результати і хід переговорів на дипломатичному рівні вимагають схвалення на рівні внутрішньої політики, а то, чого хочуть конститuentи, визначає предмет переговорів на дипломатичному рівні. Політичні діячі додають масу зусиль, щоб з'ясувати, як використовувати те що відбувається на одному рівні для одержання бажаних результатів на іншому. Якщо лідери мають намір створити міжнародний зв'язок, вони повинні розглядати себе як учасників гри на чотирьох рівнях. Їм слід не лише виявити потреби і бажання своїх власних виборців, але пристосуватися до потреб і очікувань інших лідерів і їх прибічників, а також врахувати дію цього зв'язку на стосунки з іншими важливими для них країнами.